

Lauritsalan Reserviläiset ry
50 vuotta reserviläistoiminnan etulinjassa
1966 - 2016

Esipuhe

Lauritsalan Reserviläiset ry:n nykyiset puuhamiehet Jari Makkonen ja Jaska Petsola ottivat minuun alustavasti yhteyttä joulukuussa 2015 ja kyselivät halukkuuttani kirjoittaa muutaman sivun historiikki Lauritsalan Reserviläiset ry:n 50-vuotisjuhlaan. Näin saataisiin muistelot talteen tuleville maanpuolustajille.

Pohdiskelin asiaa ja sovimme uuden tapaamisen tammikuun 2016 alkupuolelle. Jari ja Jaska ostivat ajatukseni historiikin rakenteesta: tehdään juttu teemoittain, eikä vuosittain. Tämä riitti minulle ja pääsin aloittamaan aineiston kokoamisen tammikuun puolivälissä.

Arvoisa lukija, tässä on tulos.

Antoisia lukuhetkiä!

Lauritsalassa helmikuussa 2016

Vesa Karvonen

Ajankuva ennen yhdistyksen perustamista

”Ensimmäiset reservinaliupseeriyhdistykset perustettiin 1930-luvun alkuvuosina. Talvisodan syttyessä toiminnassa oli parikymmentä yhdistystä. Muutama niistä käynnisti toimintansa uudestaan 1940-luvun lopulla.

1950-luvun alkuvuosina paikallisia reservinaliupseeriyhdistyksiä alkoi syntyä nopeasti lisää. Ne paikkasivat osaltaan sitä aukkoa, jonka Suojeluskuntien lakkauttaminen synnytti puolustusjärjestelmäämme. Yhdistykset tekivät maanpuolustustahdon ylläpitämiseen liittyvää työtä sekä järjestivät reserviläisten kenttäkelpoisuuteen tähtäävää toimintaa. Yleisimpiä toimintamuotoja olivat ammunta ja urheilu.

Reserviläisliitto perustettiin 17.4.1955 paikallisten reservinaliupseeriyhdistysten keskusjärjestöksi ja toimi 1990-luvun puoliväliin asti nimellä Reservin Aliupseerien Liitto. Vuoden 1995 lopulla tehdyllä sääntömuutoksella liitto muuttui käytännössä avoimeksi maanpuolustusjärjestöksi. Myös useimmat liiton jäsenyhdistykset ovat muuttaneet sääntöjään vastaavasti.¹”

Sodan jälkeen valvontakomission sana painoi ja etenkin Neuvostoliittoa ei haluttu ärsyttää. Valvontakomissio poistui Suomesta Pariisin rauhansopimuksen astuttua voimaan vuonna 1947. Kuitenkin sotakorvauksia maksettiin vielä vuosia, viimeinen sotakorvausjuna ohitti Vainikkalan raja-aseman 18. syyskuuta 1952. Tämänkin jälkeen Neuvostoliitto oli vielä läsnä Suomessa, koska Porkkalan alue palautettiin Suomelle vasta Paasikiven valtiovierailun aikana 19. syyskuuta 1955.

Toiminnan alku ja vakiintuminen Lauritsalassa, vuodet 1966 - 1996

Lauritsalan kauppala oli vielä vuonna 1966 itsenäinen, se liitettiin osaksi Lappeenrantaa kuntaliitoksessa 1.1.1967 yhdessä Lappeen kunnan kanssa.

Yhdistyksen ensimmäisen 30-vuoden taipaleesta kertovan julkaisun ovat koonneet Onni Sauna-aho ja Kalevi Huttunen Matti Ahokaisen taltioidessa tapahtumia. Seuraavassa on esitetty keskeisiä huomioita 30-vuotishistoriikista vapaasti lainattuna:

Sattuma on asettanut tämän kokouksen täksi helmikuun 25. päiväksi, jolloin myös jääkärit viettävät toimintansa alkamisen 51. vuosipäiväänsä Lappeenrannassa. Olemme ylpeitä siitä, että tämä päivä on myös Lauritsalan kerhon perustamispäivä ja esitän, että perustettavaksi kerhon, joka täyttäisi paikkansa tämän päivän maanpuolustustyössä, sanoi sotilasmestari Esko Laiho yhdistyksen

perustavassa kokouksessa. Paikalla oli tuolloin yhteensä 31 reservin aliupseeria ja elettiin vuotta 1966. Pari kuukautta myöhemmin alkoi myös yhdistyksen naisosaston toiminta.

Luentojen ja kerhoiltojen lisäksi jäsenistöä aktivoitiin toiminnan viikoittaisella lentopalloharjoituksilla ja talviaikaan järjestettiin pilkkikilpailuja. Kerhoiltoihin hankittiin kiinnostavia luennoitsijoita. Kokouspaikkana toimi aluksi Saimaan Silta. Myöhemmin kokoukset ja kerhoillat pidettiin Lauritsalan Osuuspankin tiloissa, josta siirryttiin Rakuunamäelle Päälystökerhon tiloihin. Kesäisin kokoonnuttiin usein Kalliorannan majalla.

Jäsenistölle järjestettiin maasto-, ampumahiihto- ja juoksukilpailuja. Kevättalvisin yhdistys järjesti hiihtojotoksia, joista kuuluisaksi tuli hiihto Saimaan jäällä Lauritsalasta Parkonpään.

Ampumatoiminnan järjestelyjä haittasi alueen ampumaratatilanne, joka koheni myöhemmin Päälystöopiston uuden ampumaradan myötä. Jäsenistö osallistui aktiivisesti kilpailutoimintaan niin piiritasolla kuin valtakunnallisestikin Reserviläisten Urheiluliiton tapahtumissa.

Yhteistyö Lauritsalan Sotainvalidien kanssa on ollut aktiivista. Tästä aiheesta lisää kappaleessa Kalliorannan maja hieman myöhemmin.

Seuraavat 20 vuotta, 1996 - 2016

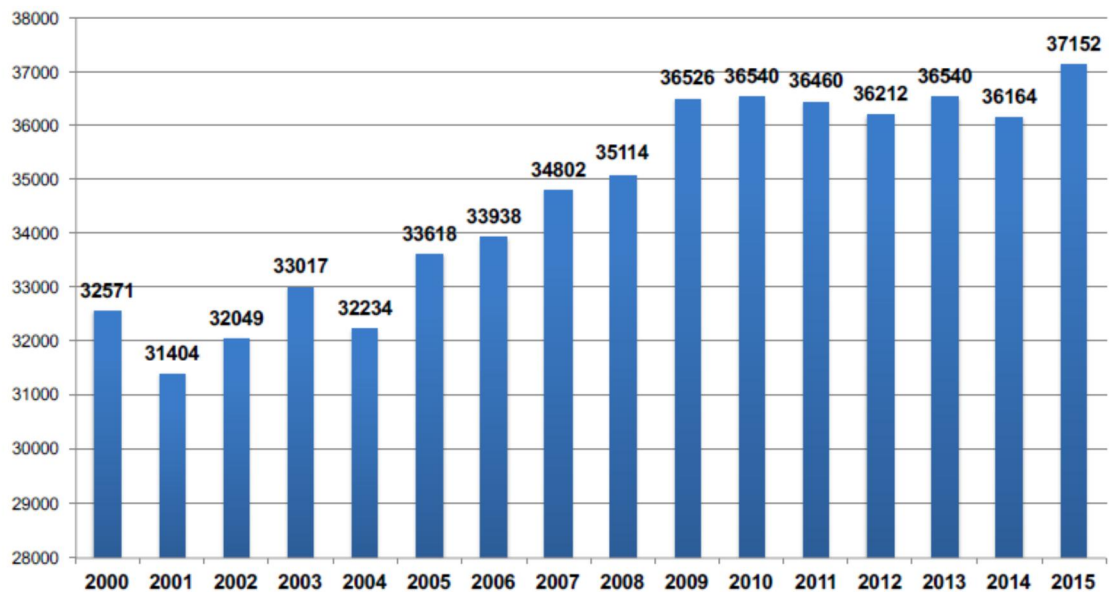
Nyt päästään siihen esipuheessa lupaamaani teemoitukseen. Ensiksi käydään jäsenmäärään ja sen kehitykseen liittyvät faktat läpi. LauResin lukuja verrataan Reserviläisliiton lukuihin.

Kehitystrendeistä keskustellaan kappaleen lopussa. Tämän jälkeen nostetaan esiin yhdistyksen toiminnan kohokohtia viimeisten kahdenkymmenen vuoden ajalta.

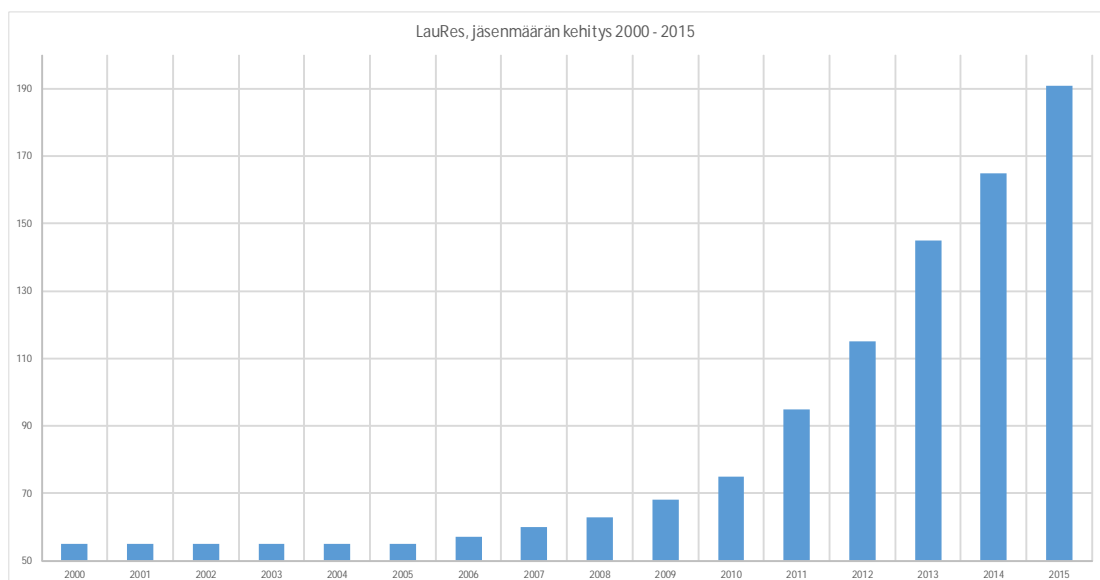
Jäsenmäärän kehitys ja rakenne

Kuvassa 1 on esitetty Reserviläisliiton jäsenmäärän kehitys 2000-2015 ja kuvassa 2 Lauritsalan Reserviläiset ry:n tilanne.

Kokonaisjäsenmäärä 2000-2015

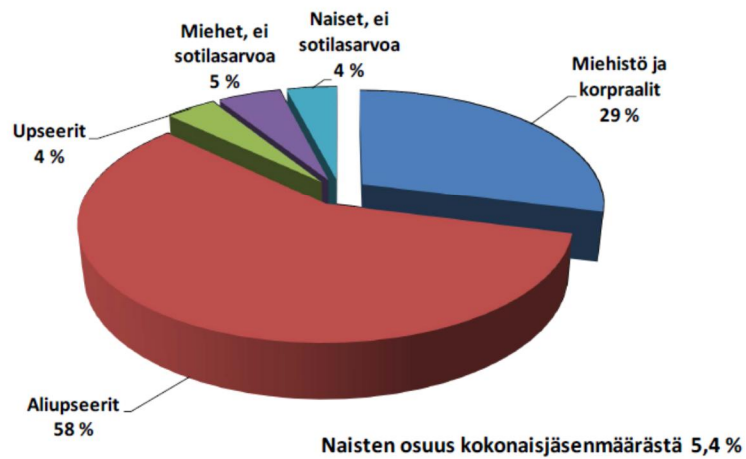
Kuva 1. Reserviläisliiton jäsenmäärän kehitys 2000-2015 ²

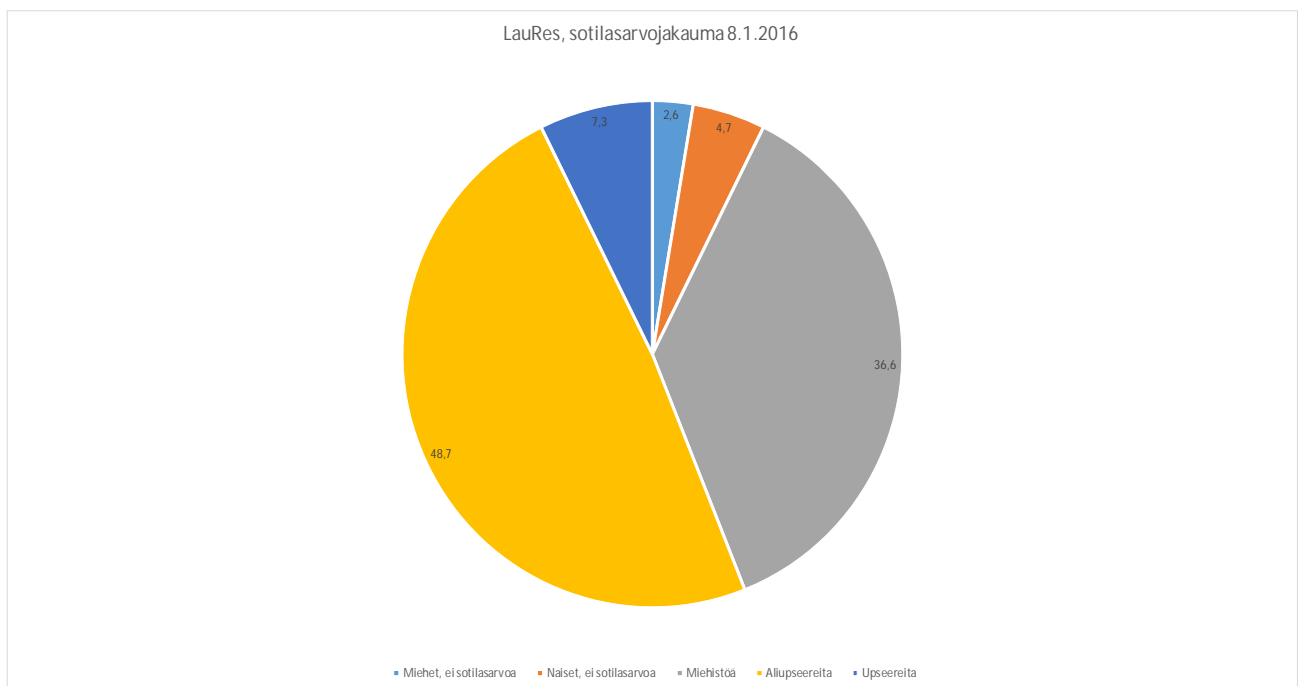
Kuva 2. Lauritsalan Reserviläiset ry:n jäsenmäärän kehitys

Kuvassa 3 on esitetty Reserviläisliiton sotilasarvojakauma (tilanne 31.12.2015) ja kuvassa 4 Lauritsalan Reserviläisten sotilasarvojakauma (tilanne 8.1.2016).

Liiton sotilasarvojakauma 31.12.2015

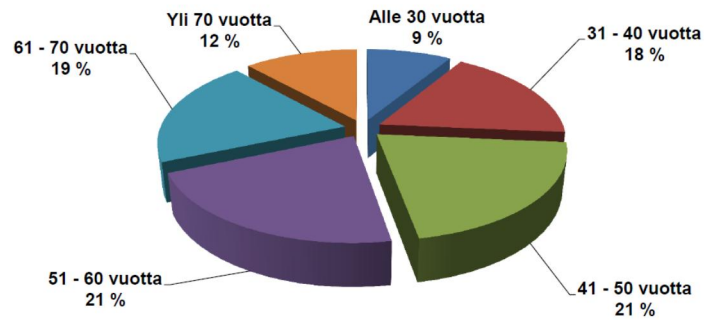
Kuva 3. Reserviläisliiton sotilasarvojakauma ²

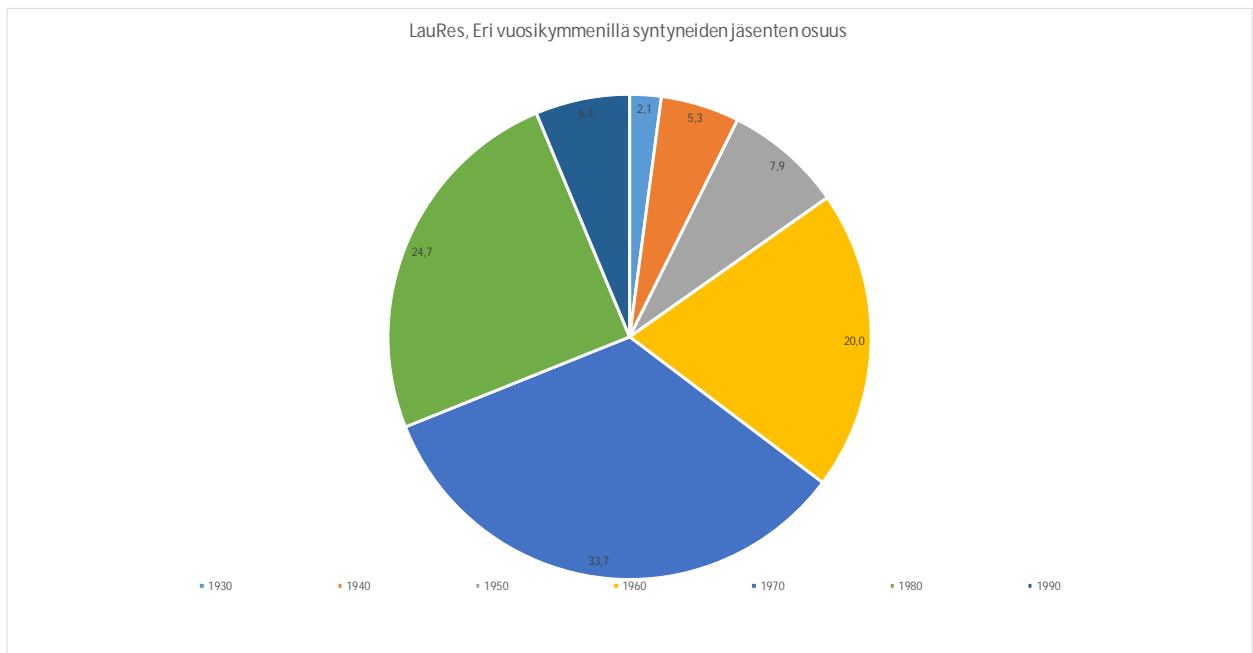
Kuva 4. Lauritsalan Reserviläisten sotilasarvojakauma (tilanne 8.1.2016). Kuvassa miehet ilman sotilasarvoa ovat klo 12 asemassa ja siitä eteenpäin kuvan alla olevan selitteen mukaan myötäpäivään.

Kuvassa 5 on esitetty Reserviläisliiton jäsenistön ikäjakauma vuodelta 2014 ja kuvassa 6 on esitetty Lauritsalan Reserviläisten ikäjakauma (tilanne 8.1.2016) ryhmiteltynä syntymävuosikymmenen mukaan.

Liiton ikäjakauma vuonna 2014

Kuva 5. Reserviläisliiton jäsenten ikäjakauma 2014 ³.

Kuva 6. Lauritsalan Reserviläiset ry:n jäsenistön ikäjakauma esitettynä syntymävuosikymmenen mukaan. Yhdistyksen kokonaisjäsenmäärä oli 8.1.2016 yhteensä 191 henkilöä. Kuvassa 1930-luvulla syntyneet ovat klo 12 asemassa ja siitä eteenpäin vuosikymmenittäin myötäpäivään.

Pohdintaa jäsenmäärän kehityksestä ja jäsenrakenteesta

Jäsenmäärän kehitys on ollut Lauritsalan Reserviläiset ry:ssä merkittävästi väkevämpää kuin valtakunnan tasolla Reserviläisliitossa, kuten kuvista 1 ja 2 havaitaan. Valtakunnallisesti jäsenmäärän kasvu on ollut aikavälillä 2000 - 2015 noin 14 %. Samalla tarkastelujaksolla Lauritsalan yhdistyksen jäsenmäärän kasvu on ollut peräti 350 %. Suurin kasvu on ajoittunut aivan viime vuosiin. Vielä kuluvan vuosituhaten alkupuolella yhdistyksen jäsenmäärä pysyi vakaalla 55 - 60 jäsenen tasolla vuosikausia.

Jäsenmäärän kasvun taustalla on monia tekijöitä, joista esiin voi nostaa esimerkiksi yhdistyksen päätökset, että miehistöön kuuluvatkin pääsevät jäseniksi, eikä vain aliupseerikoulutuksen saaneet. LauRes lähti tähän kehitykseen mukaan ensimmäisten yhdistysten joukossa Etelä-Karjalassa jo 1990-luvun lopulla. Muutama vuosi sitten yhdistyksessä tehtiin toinen merkittävä päätös, kun jäseniksi hyväksyttiin myös asepalvelusta suorittamattomia henkilöitä Reserviläisliiton linjauksen mukaisesti. Näillä yhdistyksen päätöksillä saatiin mukaan paljon uusia ja aktiivisia jäseniä, joka näkyy hurjana kasvuna etenkin viimeisen neljän vuoden aikana.

Tärkein jäsenistöä aktivoiva tekijä on kuitenkin reilu meininki ja mahdollisuus osallistua mielekkääseen toimintaan, jota suunnitellaan ja toteutetaan jäsenistöä herkällä korvalla kuunnellen. Yhdistyksen sisäisessä viestinnässä siirryttiin kirjeistä sähköposteihin jo varhain. Tiedotustoiminta jäsenistön suuntaan on ollut varsin aktiivista, tulevat tapahtumat eivät jää pimentoon. Nykyisestä jäsenkunnasta tavoitetaan 97 % sähköpostilla ja myös sosiaalista mediaa esimerkiksi Facebookia hyödynnetään tehokkaasti.

Sotilasarvojakaumat Reserviläisliiton tasolla ja Lauritsalan Reserviläisissä on esitetty kuvissa 3 ja 4. Kuvia verrattaessa havaitaan seuraavia eroja rakenteessa. Lauritsalan yhdistyksessä on miehistöön kuuluvia jäseniä peräti 36 % (RES-liitossa 29 %) ja upseereita 7 % (RES-liitossa 4 %), mutta vastaavasti aliupseereiden osuus on Lauritsalassa 48 % eli selkeästi vähemmän kuin valtakunnassa keskimäärin (RES-liitossa 58 %). Naisten osuus Lauritsalassa on noin kaksinkertainen (10,5 %) Reserviläisliiton lukuun (5,4 %) verrattuna. Lauritsalan jäsenkunnan heterogeenisuus on varmasti etu käytännön reserviläistyössä ja myös yhdistyksen toiminnan kehittymisen lähde.

Jäsenkunnan ikärakenteita on vertailtu kuvissa 5 ja 6. Kuvat eivät yhteismitallisia rakenteeltaan, mutta se ei estä tekemästä niiden perusteella havaintoja. Lauritsalassa alle 35-vuotiaita on 31 %

jäsenistöstä (RES 27 % alle 40-vuotiaita). Suurin ikäryhmä Lauritsalassa, kolmannes jäsenistä, on 1970-luvulla syntyneitä, siis keskimäärin 45-vuotiaat. Valtakunnallisesti yhtä suuria ikäryhmiä 21 % osuudella olivat vuonna 2014 41-50 ja 51-60 vuotiaat. Jäsenistön keski-ikä on Lauritsalassa noin lähes kymmenen vuotta alempi kuin valtakunnan keskiarvo, joka on 51 vuotta. Lauritsalan yhdistyksen hyvä ikärakenne turvaa omalta osaltaan jatkuvuuden myös johtokuntatyöskentelyssä. Osaavia ja halukkaita löytyy yhdistysaktiiveja jatkuvasti nuoremmista ikäluokista.

Kalliorannan maja

Lauritsalan Reserviläisillä on käytössä rantamökki, joka sijaitsee Lappeenrannassa Lauritsalan Tuosassa Vehkataipaleen tien läheisyydessä. Majalle on hyvät liikenneyhteydet niin maitse kuin vesitse. Majan perustivat 1950-luvulla Lauritsalan ja Lappeenrannan Sotainvalidit. Lauritsalan sotainvalidit hallinnoivat majaa. Maja sijaitsee UPM-Kymmene Oy:n maalla, jolta paikka on vuokrattu. Suvijuhlat oli kohokohta vuodesta toiseen aina pitkälle 1970-luvulle saakka. Mökki oli kesäisin paljon käytössä myös perhejuhlien pitopaikkana. Vuodesta 1998 lähtien invalidien pyynnöstä mökkiä hallinnoi Lauritsalan Reserviläiset. Mökki on nykyisin edelleen aktiivisessa käytössä ja sitä on pikku hiljaa kunnostettu vuosittain.

Sotilasmarssi

Jaska Petsola muistelee Sotilasmarssin järjestämiseen liittyviä ideoita ja tapahtuman alkutaivalta: "Lindqvistin Villen kanssa mietimme vuosien 2008 - 2009 hujakoilla, että Suomessa ei ole haasteellista marssitapahtumaa, joka vielä hoidettaisiin tiukalla aikataululla, ilman koko viikonlopun kestävästä rastiseikkailua käpylehmiä rakenteluineen, heinien tunnistamisineen ja ilmakivääriammuntoineen.

Tuumasta toimeen, ja 2010 ensimmäinen marssi näki päivänvalon. Alussa marssittiin vain maantiesarja. Sitten 2011 perustettiin rinnalle maastosarja kilpailijoilta saadun palautteen pohjalta. Ensimmäiset vuodet tapahtuma järjestettiin Joutsenossa Kesäjärven majalla.

Karhusjärven Erän majalle siirryimme puitteiden Joutsenossa käytyä pieneksi. Karhusjärvi palveli kilpailukeskuksena muutaman vuoden, jonka jälkeen siirryttiin Haapajärven kylätalolle. Tänä keväänä kilpailukeskus on Joutsenossa Myllymäen laskettelukeskuksessa, joka tarjoaa ravintoloineen riittävät puitteet tähän asti suurimman marssin järjestämiseen.

Marssiin on osallistunut vuosittain 50 - 100 henkeä, ja tämän lisäksi toimitsijoita on ollut mukana viime vuosina noin 40 per vuosi. Marssin suojelijoina ovat toimineet mm. kaupunginjohtaja Kimmo Jarva, radiotoimittaja Jone Nikula (2015), sekä keväällä 2016 Tullin pääjohtaja Antti Hartikainen.

Sponsoreina ovat alusta saakka olleet niin valtakunnan nimekkäimmät alan yritykset, kuin myös paikalliset, hieman pienemmät, mutta erittäin tärkeät yhteistyökumppanit.

Etelä-Karjalan Sotilasmarssi on tätä nykyä selkeästi Suomen vaativin ja suurin tämän kaltainen marssitapahtuma. Osallistujia se kokoaa nykyisin käytännössä koko Etelä- ja Keski-Suomen alueelta.”

Ampumatoiminta

Erilaiset ampumaurheiluun liittyvät tapahtumat ovat olleet hyvin suosittuja koko Lauritsalan yhdistyksen historian ajan. Yhdistyksen jäsenet ovat osallistuneet harjoitus- ja kilpailutoimintaan oman yhdistyksen, Etelä-Karjalan ja Suomen tasoilla. Erinomaisten yksilösuoritusten lisäksi lähes jokaiseen lajiin on saatu myös laadukkaita joukkueita.

Ampumatoiminnassa on seurattu aikaa perinteitä hylkäämättä. Klassisten pienoispistooli, ilmapistooli ja ilmakiväärkilpailun lisäksi myös sovellettu reserviläisammunta (SRA) ja sotilaspistooliammunta olivat erittäin suosittuja etenkin kuluvan vuosituhaten alussa. Lisäksi ns. kaksintaisteluummunta ja viime vuosina etenkin perinnease- ja kenttäammuntakilpailut ovat tuoneet yhdistykselle mainetta valtakunnan tasolla. Vuosittain on osallistuttu usean joukkueen voimin ns. kenraalin rynnäkkökiväärkilpailuun menestyksellisesti.

Kilpailujen järjestelyvastuuta on kannettu piirin tasolla monessakin lajissa. Myös uusia avauksia on tehty, kuten reserviläishaulikkokisat. Kilpailusta huolimatta tapahtumissa on aina ollut tärkeintä turvallisuus, seuraavaksi tärkeintä reilu meininki ja vasta sitten kilpailu.

Mahdollistajat

Lauritsalan Reserviläiset ry toimii jäsenilleen. Toki yhdistystoimintaan liittyy yhdistyslain mukaisia toimenpiteitä, mutta ne eivät ole korostuneet varsinaisen maanpuolustustoiminnan kustannuksella. Jo yhdistyksen ensimmäistä kolmeakymmentä vuotta kuvaavassa teoksessa nostettiin esiin kaksi mahdollistajaa, Hannu Kosunen ja Martti Röyskö. Hanski ja Mara ovat kolmenkymmenen vuoden ajan

olleet mukana toiminnassa roolien toki muuttuessa vuosien kuluessa. Yhdistystason lisäksi molemmat ovat tunnettuja ja arvostettuja miehiä koko Etelä-Karjalan maanpuolustusväen keskuudessa.

Aikaisemmista järjestelytehtävistä ja pitkäaikaisesta johtokuntatyöstä he ovat siirtyneet vanhemman valtiomiehen rooliin, mutta antavat tulitukea aina tarvittaessa. Heidät molemmat on palkittu reserviläistoiminnasta Reserviläisliiton korkein ansiomerkein moneen kertaan ja todella hyvästä syystä. Lauritsalan Reserviläiset ottivat käyttöön oman korkeimman tunnustuksensa muutama vuosi sitten ja molemmat ovat saaneet yhdistyksen kunniapuukon, siis numerot yksi ja kaksi.

Hanskin ja Maran suuria saappaita ovat etulinjan puuhamiehinä täyttäneet tällä vuosituhanella Jari Makkonen ja Jaska Petsola. Etenkin toiminnan monipuolistaminen ja jäsenmäärän kasvu ovat pitkälti olleet Jarin ja Jaskan työn tulosta, kuten myös jo aikaisemmin mainittu aktiivinen tiedottaminen jäsenistölle.

Tulevaisuus

Lauritsalan Reserviläiset ry:n toiminnan tulevaisuus näyttää varsin valoisalta. Yhdistyksen ikärakenne, jäsenkunnan kuuntelemisen perinne ja toiminnan jatkuva kehittäminen ovat tärkeitä elementtejä. Kaikki edellä mainitut osatekijät ovat tällä hetkellä erinomaisessa kunnossa.

Lopuksi

Vaikka olen tässä lyhyessä katsauksessa pyrkinyt nostamaan esiin viimeisen kahdenkymmenen vuoden ajalta hyvin menneitä asioita ja yhdistyksen uusia toimintamuotoja, niin toki koko ajan on ylläpidetty myös perinteitä, kuten veteraanityötä ja vahvaa sidettä Lauritsalan sotainvalideihin.

Lähdeluettelo

1. <http://www.reservilaisliitto.fi/liitto/historia>
2. http://www.reservilaisliitto.fi/files/22544/Reservila_isliiton_ja_senma_a_ra_311122015.pdf
3. http://www.reservilaisliitto.fi/files/16831/Reservila_isliiton_ja_senkehitys_2013.pdf

Kuvagalleria

Sotilasmarssi

Haulikkokisat

Komentajan rynnäkökivääräkisa

